

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI

Türkiye Yatırım Danışma Konseyi Sekizinci Toplantısı
Sonuç Bildirisi
31 Ekim 2013, İstanbul

Türkiye Yatırım Danışma Konseyi (YDK) üyeleri olarak Türkiye'nin yatırım ortamının güçlendirilmesi doğrultusunda gerçekleştirilen tüm ilerlemeleri değerlendirmek ve Türkiye'nin yatırım yeri olarak rekabet gücünün artırılması amacıyla Hükümetin uygulamakta olduğu politikalar hakkındaki görüşlerimizi sunmak üzere davet edildiğimiz için onur duymaktayız. Türkiye'deki yatırım ortamının iyileştirilmesi çalışmalarına Konseyimizin sağladığı katkıya duyduğu güven nedeniyle Sayın Başbakana en derin şükranlarımızı sunuyoruz.

YDK'nın sekizinci toplantısı, küresel anlamda ekonomik iyileşmenin tam anlamıyla sağlanamadığı bir dönemde gerçekleştirilmektedir. Son dönemde ülkeler tarafından önemli riskleri azaltmaya yönelik olarak politik tedbirler alınmasına rağmen, küresel ekonomide iş dünyasının güvenle ve uzun vadeli yatırım kararı almasını engelleyen birtakım ciddi sorunlar mevcuttur. Küresel ekonominin ülkeleri birbirine bağımlı kılan yapısı, büyüme odaklı politikaları benimseyen ülkeler açısından küresel risklerden korunmayı imkansız hale getirmektedir. Son 10 yıllık dönemde yükselen ekonomilerin birçoğunda, makroekonomik politik önlemler ve yapısal reform çalışmaları gelişme göstermiştir. Bununla birlikte, son dönemdeki gelişmeler, yükselen ekonomilerin gelişmiş ülkelerin uyguladığı politikaların olumsuz etkilerinden korunmak için yapısal uyum politikalarında özen göstermeleri gerektiğine işaret etmektedir.

Türkiye'nin küresel belirsizlik ortamı ve bölgesindeki jeopolitik gerilimin olumsuz etkileri nedeniyle oluşan risklerle başarılı bir şekilde yönettiğini gözlemledik. Bu çerçevede, Hükümetin ekonominin esnekliğini ve piyasaların güvenini koruyan güçlü liderliğini de takdirle karşılıyoruz. Bu sabah, Ekonomi Bakanı Sayın Zafer ÇAĞLAYAN'ın sunumunda

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI

önümüzdeki dönemde Hükümet tarafından uygulanacak ve ekonominin yüksek performansını kalıcı hale getirecek politika tedbirleri ile son dönemdeki ekonomik göstergeler hakkındaki değerlendirmelerini dinleme fırsatı bulduk. Sayın ÇAĞLAYAN, Türkiye ekonomisinin son 11 yıldaki ortalama büyümesinin yüzde 5,2 seviyesinde gerçekleşmesindeki temel etkenin başarılı bir şekilde hayata geçirilen yapısal reformlar olduğunu ve bu kapsamdaki reformlara önümüzdeki dönemde de devam edileceğini ifade etti. Sayın Bakan ayrıca cari açıktan kaynaklanan riskleri azaltmak üzere Hükümetin, 500 milyar ABD Doları mal, 150 milyar ABD Doları hizmet ihracatının hedeflendiği 2023 Vizyonunu gerçekleştirmeye yönelik olarak ihracata dayalı üretim stratejisi, Girdi Tedarik Stratejisi, yatırım teşvik sistemi, ihracat pazarlarının çeşitlendirilmesi ve hizmet ihracatının artırılması gibi stratejiler izlediğini de dile getirmiştir.

Bugün Dünya Bankası Başkanı Sayın Jim Yong Kim'in de değerli görüşlerini dinleme fırsatı bulduk. Dünya Bankası Başkanı Sayın Kim Yong Kim, Türkiye' nin ekonomik potansiyeli, istihdam yaratmada ve ekonomik büyümenin olumlu etkilerini artırmadaki başarısından söz etti. Sayın Kim ayrıca, Türkiye'nin ekonomik yapısını dönüştürmesi ve üretim ve hizmetler sektörlerinde faaliyet gösteren firmalarının rekabet gücünü yükseltecek yollar bularak Orta Gelir Seviyesinde takılı kalan ülke konumunda çıkması gerektiğini ifade etmiştir. Sayın Kim, yüksek kaliteli eğitim sistemi, Ar-Ge faaliyetlerinin geliştirilmesi için etkin bir fikri-sınai mülkiyet hakları rejiminin varlığı, üniversite- sanayi ve iş dünyası arasında güçlü bağ oluşturulması ve kamu desteklerinin artırılması hususlarına dikkat çekmiştir. Yatırımcılar için idari çerçevenin geliştirilmesi amacıyla gelir vergisi kanunu, işten ayrılma tazminatları ve şirket tasfiyesi süreçlerinin iyileştirilmesi gerektiğini dile getiren Sayın Başkan, yenilikçi faaliyetlerin ve önümüzdeki dönem için planlanan altyapı projelerinin desteklenmesinde finansal derinleşmenin ve yurtiçi yatırımlarla alternatif finansman mekanizmalarının geliştirilmesi, ayrıca yurtiçi tasarrufların artırılması gerektiğini ifade etmiştir. Bunun yanı sıra Sayın Dr. Kim, Türkiye'nin devam eden başarısının temel unsurları olan kanıt ve taahhüde

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI

dayalı politikaların inşasına yönelik olarak Hükümetin sergilediği kararlılığının önemini vurgulamıştır.

Türkiye'nin dinamik ekonomisi, elverişli demografik yapısı ve coğrafi konumu, yatırımcılara önemli fırsatlar sunmaktadır. Yurtiçi tasarruf oranlarının artırılmasına yönelik Hükümetin kararlı politikalarının, önümüzdeki 10 yıllık dönem için yıllık ortalama yüzde 5 oranında ekonomik büyümeyi gerektiren 2023 hedeflerine ulaşılmasına büyük katkı sağlayacağına inanıyoruz. Bununla birlikte, geçtiğimiz 10 yılda olduğu gibi uluslararası doğrudan yatırımlar, sağlam bir dış kaynak oluşturmaya, sürdürülebilir verimlilik artışına ve ekonomik büyümeye katkısı nedeniyle bu hedeflerin yakalanmasında önemli bir rol oynamaya devam edecektir. Hükümetin bu katkıyı sürdürmek üzere yatırımcılara şeffaf, öngörülebilir ve rekabetçi bir yatırım ortamı sağlanmasına yönelik kararlılığının sürdüğünü görmekten memnuniyet duymaktayız.

2004 yılından bu yana gerçekleştirilen 7 Konsey toplantısında, Konsey üyeleri Türkiye'nin daha rekabetçi ve cazip bir yatırım yeri haline gelmesine yönelik çok sayıda öneride bulunmuşlardır. Yıllık İlerleme Raporlarında bu önerilerin her biriyle ilgili kayda değer gelişmelerin yer almasından dolayı memnuniyet duymaktayız. Konsey'in ilk oluşturulduğu 2004 yılından bu yana sağlanan uluslararası doğrudan yatırım girişi tutarının, Cumhuriyetin kuruluşundan itibaren sağlanan girişlerin yaklaşık sekiz katına ulaşmış olması bile başlı başına bu alandaki Hükümet politikalarının etkinliğini kanıtlayan güçlü bir göstergedir. Diğer taraftan, yatırım ortamına ilişkin sorunların belirlenmesinde ve çözülmesinde etkili bir kamu-özel sektör işbirliği platformu olan Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulunun (YOİKK), bu başarının elde edilmesine sağladığı katkı ifade edilmeye değerdir.

Geçen yıl Hükümete, makroekonomik, politik ve finansal istikrarın devamı, yatırımların artırılması ve büyümenin desteklenmesi amacıyla yapısal reformların sürdürülmesine yönelik bazı önemli hususlarda önerilerde bulunduk. Bu hususların YDK 2013 İlerleme Raporunda

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI

geniş bir şekilde ele alındığını görmekten memnuniyet duymaktayız. Bu çerçevede son toplantıdan bu yana kaydedilen önemli gelişmelerden bazılarını vurgulamak isteriz:

- Yatırımların desteklenmesi amacıyla stratejik bir yaklaşımla tasarlanmış, sektörel ve bölgesel öncelik ve tercihleri yansıtan yeni yatırım teşvik sistemi hayata geçirilmiştir.
- Sermaye piyasalarının güvenli, şeffaf ve rekabetçi bir ortamda gelişimi ile işlemlerini sağlayan ve yatırımcıların hak ve menfaatlerini koruyan yeni Sermaye Piyasası Kanunu'nun yürürlüğe konulmuştur.
- İş çevreleri için alternatif uyuşmazlık çözümü mekanizmaları ile yargı sisteminin etkinliğini artıracak Hukuki Uyuşmazlıklarda Arabuluculuk Kanunu'nun yürürlüğe girmiştir.
- Hükümet, İstanbul Finans Merkezi Projesinin sürdürülmesine yönelik güçlü bir kararlılık sergilemiştir.
- Ülkenin hızla artan lojistik ihtiyacının karşılanması amacıyla demiryolu taşımacılığı piyasasının özel sektör yatırımlarına açılması sağlanmıştır.
- Düzenli olarak güncellenen eylem planlarıyla işgücü piyasası reformları sürdürülmüştür.
- Eğitim sistemine bütçeden önemli miktarda kaynak tahsisi yapılarak insan kaynakları kapasitesinin gelişimine sağlanan destek sürdürülmüştür.
- Ulaştırma sektörü başta olmak üzere kritik öneme sahip altyapı yatırımları kamu-özel işbirliği modeliyle tamamlanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI

YOİKK'in takvimlendirilmiş eylem planları ve kamu-özel sektör arasında oluşturduğu yapıcı diyalog ortamı çerçevesinde ortaya koyduğu değerli çalışmalara da ayrıca değinmek istiyoruz. Özellikle yapısal reformların Türkiye ekonomisinin rekabet gücünü ve dış şoklara karşı dayanıklılığını artıracacağı bir dönemde, bu platforma olan siyasi desteğin güçlü bir şekilde devam etmesi gerektiğine inanıyoruz.

Konsey üyeleri olarak bizler, Türkiye'nin ekonomi politikalarının ülkenin üretim yapısında dönüşüm sağlayarak uluslararası rekabet gücünün artırılmasına odaklanması gerektiğine inanıyoruz. 10. Kalkınma Planı ve Girdi Tedarik Stratejisi gibi ulusal politika metinlerindeki hedefler de 2023 vizyonunun hayata geçirilebilmesi için Hükümetin hedeflerinin de aynı doğrultuda olduğunu göstermektedir. Bu dönüşümü sağlayacak ekonomi politikaların tasarlanmasının yatırım ortamının gelişimine de önemli katkılar sağlayacağını düşünüyoruz.

Bu çerçevede, Hükümete önümüzdeki dönemde aşağıda yer alan konulara öncelik vermesini öneriyoruz:

- **Yüksek katma değerli ve verimlilik artışı sağlayan ekonomik faaliyetlere dönüşüm:** Türkiye ekonomisinin hedeflenen büyüme oranlarını yakalayabilmesi için kaynakları; tasarım, bilgi ve iletişim teknolojileri, finansal hizmetler, makine imalatı, altyapı, yaşam ve sağlık endüstrileri gibi katma değeri, yenilikçiliği ve verimliliği yüksek üretim ve hizmet alanlarına yönelten destekleyici politikalar önem arz etmektedir. Bu tür faaliyetler için elverişli bir yatırım ortamı sağlanmasına yönelik, nitelikli insan kaynağı, Ar-Ge desteği, teşvik tedbirleri ve mevzuat çerçevesi gibi somut ihtiyaçlar belirlenmeli ve ilgili politika yapıcı kurumlar tarafından temin edilmelidir.
- **Gelişmiş altyapı imkanları aracılığıyla verimlilik artışının sürdürülebilir hale getirilmesi:** Son 10 yıllık dönemde fiziki altyapı alanındaki gelişmeler, ekonominin genelinde verimlilik artışına katkı sağlamıştır. Büyüyen tüm sektörlerin enerji, telekomünikasyon, ulaşım ve lojistik ihtiyaçlarının, uluslararası finansman kaynakları

da dikkate alınarak kamu ve özel sektör tarafından çeşitli programlar aracılığıyla zamanında gerçekleştirilecek altyapı yatırımlarıyla karşılanmasına devam edilmelidir.

- **KOBİ'lerin büyümesi ve uluslararasılaşmasının desteklenmesi:** Türkiye'nin büyüme ve istihdam hedeflerine daha fazla katkıda bulunabilmeleri için KOBİ'lerin büyümesine ve uluslararasılaşmasına katkı sağlayacak çeşitlendirilmiş programlarla yönlendirme ve destek sağlanmalıdır.
- **Sağlık sisteminin etkinliğinin artırılması:** Yaşam süresinin uzatılması ve vatandaşların sağlık hizmetlerine eşit şekilde erişimini sağlamak üzere sağlık sisteminin geliştirilmesi çalışmaları sürdürülmelidir. Bu çerçevede, sağlık eğitime ve yenilikçiliğe daha fazla yatırım yapılması ve kronik hastalıkların yönetilmesi reform gündeminde yer almalıdır.
- **Yatırım arazisine erişim:** Türkiye, yatırımcıların ilgisinden etkin bir şekilde istifade edebilmek için yatırımcıların ihtiyaçlarına uygun yatırım yeri taleplerini hızlı bir şekilde karşılayabilmelidir. Bugüne kadar alınan tedbirlere ilaveten Türkiye, imalat, madencilik ve enerji sektörlerini de içeren arazi tahsisi teşvikinden yararlanabilecek yatırım projeleri başta olmak üzere yatırım yeri temini sürecinin etkinliğinin artırılması amacıyla mevcut idari ve teknik çerçeveyi gözden geçirmeli ve iyileştirmelidir.
- **İşgücü piyasasının iyileştirilmesi:** Yayımlanacak olan Ulusal İstihdam Stratejisi hedefleri, ekonomideki verimliliği artırmak amacıyla takvimlendirildiği şekilde gerçekleştirilmeli, ayrıca iş gücü piyasasının esnekliği artırılmalıdır. Ayrıca mevcut iş sağlığı ve güvenliği standartlarının uygulanmasına yönelik Hükümetin devam eden çabaları güçlendirilmelidir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI

- **Yargı sisteminin etkinliğinin artırılması:** Türkiye, iş dünyasının ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla, ticari uyuşmazlıkların çözüm süreçlerinin hızlandırılması başta olmak üzere, yargı reformu çalışmalarını sürdürmelidir.
- **Kamu ihale sürecinde teknoloji boyutunun güçlendirilmesi:** Kamu ihale sistemi, mal ve hizmet alımını içeren ihalelerde sadece fiyatı değil teknoloji ve kaliteyi de göz önüne almalıdır.
- **İş yapma kolaylığı:** İş dünyasının öncelikleri ve hızla değişen ihtiyaçlarıyla uyumlu olarak özellikle vergi sisteminin öngörülebilirliğinin ve tutarlılığının artırılması, yabancıların çalışma izinleri ve tasfiye süreçleri ile ÇED sürecinin daha rasyonel hale getirilmesine yönelik çalışmalara YOİKK koordinasyonunda devam edilmelidir. Yatırım teşvik sisteminin uygulanmasına kararlılıkla devam edilecektir.

Yukardaki hususlara paralel olarak Konseyimiz, Türk finansal piyasalarının yüksek performansının sürdürülmesi amacıyla küresel piyasalarda oluşabilecek potansiyel dalgalanmaların değerlendirilmesine, bu doğrultuda finansal sistemin yakından izlenmesine ve geliştirilmesine devam edilmesini tavsiye etmektedir. Finansal sektörün derinliğinin artırılması ve alternative finansal kaynakların oluşturulması hususları dikkate alınmalıdır.

YDK üyeleri olarak, Türk ekonomisine olan güvenimizi bir kez daha teyit eder ve gelecek için önemli yatırım ve büyüme planlarımız olduğunu vurgulamak isteriz.

Türkiye’de yatırımlar açısından uygun bir iş ortamının sürdürülmesi konusunda Sayın Başbakan’ın liderliğine olan güvenimiz tamdır. Ekonomi Bakanı Sayın Zafer ÇAĞLAYAN’ın hükümet nezdindeki YDK konusundaki çalışmalarını takdirle karşılıyoruz ve YOİKK paydaşı kamu ve özel sektör temsilcilerinin de bu kapsamdaki çalışmalara sağladığı katkıdan duyduğumuz memnuniyeti ifade etmek istiyoruz. Bu alanlarda kaydedilecek ilerlemeyi izlemeyi ve önümüzdeki yılki YDK toplantısını gerçekleştirmeyi heyecanla bekliyoruz.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI

Türkiye Yatırım Danışma Konseyi üyeleri tarafından arz olunur.

31 Ekim 2013

Sn. Christophe CHALIER
Air Liquide

Sn. Patrick KRON
Alstom

Sn. Richard PELLY
Avrupa Yatırım Fonu

Sn. Eduardo EGUREN
Burgan Bank Grubu

Sn. William J. (Bill) MILLS
Citigroup

Sn. Paul WRIGHT
Eldorado Gold Corporation

Sn. Mike NASSAR
Energy Allied International

Sn. Jorgen KILDAHL
E.ON SE

Sn. Klaus Dieter RENNERT
Hitachi Ltd.

Sn. Chen LIFANG
Huawei Technologies Co. Ltd.

Sn. Tan Sri Dato' Azman Hj. MOKHTAR
Khazanah Nasional Berhad

Sn. Omar ISHRAK
Medtronic

Sn. Saleh Ali Al TURKI
Nesma Holding Co. Ltd.

Sn. Ikuji IKEDA
Sumitomo Rubber Ind. Ltd.

Sn. Ercan KELEŞ
Thyssenkrupp AG

Sn. Louis-Roch BURGARD
VINCI

Sn. Rifat HİSARCIKLIOĞLU
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)

Sn. Mehmet BÜYÜKEKŞİ
Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)

Sn. Muharrem YILMAZ
Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği
(TÜSİAD)

Sn. Serpil TİMURAY
Uluslararası Yatırımcılar Derneği (YASED)